

אוגוסט 2019

תלמידים, הורים, צוות חינוכי, שותפי לחינוך בשער הנגב:

שנת תש"ף בפתח, וברצוני לאחל לתלמידים, ההורים והצוות החינוכי שנה של למידה פוריה, צמיחה ופריחה של כל תלמיד ותלמידה.

כמו בכל שנה אך הפעם ביתר שאת אני שואל את עצמי מה תפקידה של מערכת החינוך בשער הנגב בפרט ובעולם בכלל?

מדוע השנה ביתר שאת? הסיבה המרכזית בעיני היא מהות השינויים שחלים בתקופה זו בקצב כה מהיר המשפיע על כולנו.

בראש וראשונה השינויים הטכנולוגיים, אשר מחדדים את הצורך בשינוי מעמדו של המורה מבעל הידע למורה מנחה ומתווך.

לפתע אנו מוצאים את עצמנו במערכת החינוך, זו שהידע היווה את מקור הסמכות שלה, לחיפוש מקור הסמכות שלנו ביצירת הקשר המשמעותי עם כל תלמיד ותלמידה, וכל זאת בעידן פוסט מודרני שערער את הסמכות ומחייב לחשיבה משתפת פותחת ומאפשרת.

חשוב לי להדגיש שמקומו של הידע לא נעלם, ברור שהשימוש של כולנו כולל ילדינו בד"ר גוגל ובויקיפדיה הנו שימוש שטחי, לא מעמיק והידע זורם לו פשוטו כמשמעו מאיתנו והלאה.

דווקא כאן מתחדד תפקיד המורה והוא לעודד מימוניות של ניתוח הידע באופן שיעשיר את התלמיד, יצמיח בוגר משכיל ולא בור. אל לנו להסתמך על הפלאפון והמחשב והאינטרנט כבסיס הידע שלנו או של התלמידים, קיים מאגר ידע ענק בכל אלה, ואנו מתקשים לקרוא את כולו, להבין מה אמת ומה לא ועוד הבנות הנדרשות בעת קריאה מעמיקה.

על כן אנו שואלים את עצמנו גם מה תפקיד הידע?

האם עלינו לוותר על הידע בתחומי ההומניסטיקה למשל? זו שתפקידה ליצור שייכות, להעמיק את המשמעות בחיינו.

ברור שלא, על כן מוטל עלינו לנווט את המערכת כך שנצמיח בוגר משכיל רחב אופקים, המכיר את ערכי הדמוקרטיה, שורשי עמו ומקום האדם בעולם.

השינויים הטכנולוגיים מתבטאים בין השאר בזמן מסך ארוך ביותר החל על כולנו מקטן ועד גדול, זמן מסך הגוזל מאיתנו את קשר העין והשיחה הרגילה עם כל התופעות הנלוות (למשל – נפנופי ידיים בהתלהבות), יש כאלה בינינו שמדברים בפלאפון וממשיכים להקפיד על אותם נפנופי ידיים...

כשמגיעים לבקר בבתי הספר בזמן הפסקות, נפגשים עם שקט מוזר שכן הילדים מדברים ביניהם באמצעות מכשיר הפלא. אתגר גדול יש לנו עולם המבוגרים והוא לעבד את החיברות להחזיר את התנועה לחיי התלמידים.

בעיניי מאז ומתמיד תפקידו הראשון במעלה של הגן וביה"ס הוא ליצור את התנאים לקשרים אישיים וחברתיים, זה המקום שבו הילד לומד כיצד להתנהג, להסתגל, לבטא את עצמו ועוד.

כעת הפלאפונים מהווים הסחת דעת שיש להיות ער לה, ולמצוא דרכים להעמידם במקום הנכון, אין כאן טענה חס וחלילה להעלימם מעולמנו, וברור שיש המון יתרונות, אך גם החסרונות הללו משמעותיים.

הנה דוגמא לשינוי שמאתגר מאוד את המערכת, הרי הפלאפון הוא חשב נייד לכל דבר וכך ניתן באמצעותו לתקשר עם הילדים, לאתגרם בלימודים ומנגד יש לפעול לשחרר אותם מזמן מסך כאמור לעיל. בשלב זה ברצוני לציין כי שפ"ח שער הנגב פועל להטמיע את שפת המנטליזציה שכל כולה מכוונת ליצור קשר עמוק בין כולנו (ילדים, הורים וצוות חינוכי).

מערכת החינוך שלנו צריכה להכיל את כלל התלמידים על צרכיהם השונים, לראות את עולמו השלם בשיתוף פעולה מלא עם המתנ"ס והחינוך החברתי.

לסיכום אגרת זו, ברצוני להציג את תפיסתי באשר לבוגר הראוי של שער הנגב, שכן כבר היום בגיל הרך שלנו מתחנכים קרוב ל-900 ילדים מלידה ועד שש, עוד כ-1000 ילדים בבתי הספר היסודיים וכ-1450 תלמידים בבית החינוך. ראוי לתאר בפניכם ובפניהם מהו אותו בוגר אליו אנו שואפים: בוגר בריא בגופו ובנפשו, זה שחי חיים עם אורח חיים בריא ומפתח חוסן חינוכי. בוגר משכיל ובעל ידע רחב, מוכן לאתגרי החברה המצפה, שמיצה את יכולותיו, והגיע מצויד עם תעודות ראויות, מיומנויות לימוד וכישורי חיים גבוהים. בוגר התורם לקהילה בה הוא חי, תורם לחברה הישראלית ורואה בעצמו אזרח מועיל לסביבה ולעולם.

ואסיים בתפילה – למדני אלוהי/ לאה גולדברג

למדני אלוהי
ברך והתפלל
על סוד עלה קמל
על נוגה פרי בשל
על החירות הזאת
לנשום לחוש לראות
לדעת לייחל להיכשל

למד את שפתותי
ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך
עם בוקר ועם ליל
בהתחדש זמנך
עם בוקר ועם ליל

לבל יהי יומי
על"י כתמול שלשום
לבל יהי על"י
יומי הרגל
יומי הרגל

בברכה

אורי מלול – מנהל מחלקת החינוך